

רשומות

ספר החוקים

24 במרס 1992

1390

ח"ט באדר ב' התשנ"ב

עמוד	
142	חוק העונשין (תיקון מס' 37), התשנ"ב-1992
143	חוק בתי המשפט (תיקון מס' 16), התשנ"ב-1992 תיקון עקיף: חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969
144	חוק הערבות (תיקון), התשנ"ב-1992 תיקון עקיף: חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967
147	חוק פיצוי נפגעי אסון טבע (תיקון), התשנ"ב-1992
147	חוק משפחות חד-הוריות, התשנ"ב-1992 תיקונים עקיפים: חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968

חוק העונשין (תיקון מס' 37), התשנ"ב-1992*

1. במקום סעיף 22 לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹ (להלן - החוק העיקרי), יבוא:
22. "הגנה עצמית
אין אדם נושא באחריות פלילית למעשה או למחדל אם נהג כפי שנהג כלפי תוקף כדי להדוף תקיפה שלא כדין, שהעמידה בסכנת פגיעה את חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו; ואולם אין אדם נוהג תוך הגנה עצמית אם גרם לתקיפה האמורה בהתנהגותו הפסולה ותוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים."
2. אחרי סעיף 22 לחוק העיקרי יבוא:
- 22א. (א) אין אדם נושא באחריות פלילית למעשה או למחדל שהיו דרושים באופן מידי כדי למנוע סכנה של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו, או ברכושו, שלו או של זולתו, הנובעת ממצב דברים נתון, ובלבד שלא היתה לו דרך אחרת למנועה, והפגיעה שגרם לא היתה בלתי שקולה כנגד הפגיעה שבקש למנוע.
- (ב) (1) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם לפני היווצרות המצב שבו נהג אדם כאמור, הוא העמיד עצמו ברציה ובהתנהגות פסולה כאותו מצב, ואין נפקא מינה אם אותו אדם היה מודע, או אם אדם סביר במקומו יכול היה בנסיבות הענין להיות מודע, כי הוא עלול לנהוג כפי שנהג;
- (2) הוראות פסקה (1) לא יחולו אם ענינה של ההתנהגות היה הגנה על אינטרס של הזולת.
- (ג) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם גרם המעשה למותו של אדם.
- 22ב. הוראות סעיפים 22 ו-22א לא יחולו אם בנסיבות הענין, המעשה או המחדל לא היו סבירים לשם מניעת הפגיעה.
- 22ג. עבר אדם עבירה שדינה עונש חובה, רשאי בית המשפט להטיל עליו עונש קל ממנו בכל אחת מאלה:
- (1) אם נהג כפי שנהג בתנאים האמורים בסעיף 22, אולם חרג מן הסביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה;
- (2) אם נהג כפי שנהג בתנאים האמורים בסעיף 22א, אולם הפגיעה שגרם היתה בלתי שקולה כנגד הפגיעה שביקש למנוע, או חרג מן הסביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה."

דן מרידור
שר המשפטים

יצחק שמיר
ראש הממשלה

דב שילנסקי
יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת כיום י"א באדר ב' התשנ"ב (16 במרס 1992): הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2057 מיום ה' בסיון התשנ"א (21 במאי 1991), בעמ' 232 ובהצעות חוק 2060, מיום י"ב בתמוז התשנ"א (24 ביוני 1991), בעמ' 248. ס"ת התשל"ז, עמ' 226; התשנ"א, עמ' 208.

חוק בתי המשפט (תיקון מס' 16), התשנ"ב-1992*

1. בסעיף 40 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984¹ (להלן - החוק העיקרי), בפסקה (2) בסופה יבוא: "ואם הענין אינו נתון בסמכותו של בית משפט שלום".
2. בסעיף 51(א) לחוק העיקרי -
 (1) במקום פסקה (1) יבוא:
 "(1) (א) עבירות שעונשן קנס בלבד או מאסר לתקופה שאינה עולה על שבע שנים; למעט העבירות המנויות בחלק א' של התוספת השניה, שעונשן מאסר לתקופה של חמש שנים או יותר, אם החליט פרקליט מחוז להעמיד עליהן אדם לדין לפני בית משפט מחוזי.
 (ב) עבירות המנויות בחלק ב' לתוספת השניה, שעונשן מאסר לתקופה העולה על שבע שנים, אם החליט פרקליט מחוז להעמיד עליהן אדם לדין לפני בית משפט שלום, ובלבד שלא יוטל עונש מאסר לתקופה העולה על שבע שנים."
 (2) אחרי פסקה (3) יבוא:
 "(א3) תביעות למזונות."
3. בסעיף 104 לחוק העיקרי, במקום "עד 79" יבוא "עד 79ג".
4. בתוספת הראשונה לחוק העיקרי, אחרי חלק א' תבוא הכותרת "חלק ב'".
5. במקום התוספת השניה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת שניה

(סעיף 51)

חלק א'

עבירות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977², הקבועות בסימן ה' לפרק ט' וכסעיפים 392, 393, 415, 423 ו-424.

חלק ב'

עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973³.

6. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969⁴, בסעיף 10(3), במקום "לענין סעיף 2(2)(ב) לחוק השופטים" יבוא "לענין סעיף 2(2)(ב) לחוק בתי משפט".

* נתקבל בכנסת כיום י"א באדר ב' התשנ"ב (16 במרס 1992): הצעת החוק דברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2109, מיום ה' באדר א' התשנ"ב (9 בפברואר 1992), עמ' 192.
¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 195.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526.
⁴ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

7. (א) תחילתו של חוק זה ביום תחילתו של חוק בתי המשפט (תיקון מס' 15),
התשנ"ב-1992,⁵ והוראות סעיף 22 לאותו חוק יחולו לענין זה.

(ב) תחילתן של הוראות פסקה (2) לסעיף 2 של חוק זה, במועד שיקבע שר המשפטים
בצו, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון; ורשאי שר המשפטים בהסכמה כאמור לקבוע מועדים
שונים לסוגים שונים של תביעות למזונות.

8. חוק זה יפורסם תוך 30 ימים מיום קבלתו.

פרסום

דן מרידור
שר המשפטים

יצחק שמיר
ראש הממשלה

דב שילנסקי
יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
נשיא המדינה

⁵ ס"ח התשנ"ב, עמ' 68.

חוק הערבות (תיקון), התשנ"ב-1992*

1. לפני סעיף 1 לחוק הערבות, התשכ"ז-1967¹ (להלן - החוק העיקרי), יבוא:
"פרק א': הוראות כלליות"

הוספת כותרת

2. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק ב'

"פרק ב': ערבות של ערב יחיד

17א. (א) הוראות פרק זה יחולו על ערבות לחיוב שנתן ערב יחיד לנושה,
יהא כינויה אשר יהא, לרבות התחייבות לשיפוי.

תחולה והגדרות

(ב) בפרק זה -

"חייב" -

(1) חיוב שהסכום המרבי של הקרן אינו עולה על 250,000 שקלים
חדשים ושנועד לרכישת זכויות בדירה המיועדת למגורי החייב;

(2) חיוב, בין שבוצע ובין שטרם בוצע, שהסכום המרבי של הקרן אינו
עולה על 40,000 שקלים חדשים.

"נושה" - בין תאגיד ובין יחיד, ובלבד שלגבי יחיד מתן הלוואות הוא במהלך
עסקיו הרגיל, אף אם אינו עיסוקו העיקרי.

"ערב יחיד" - למעט בן זוגו של החייב ולמעט שותף של החייב, בין בשותפות
רשומה ובין בשותפות שאינה רשומה; היה החייב תאגיד, לא ייחשב כערב
יחיד גם מי שהוא בעל ענין בתאגיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך,
התשכ"ח-1968²;

* נתקבל בכנסת ביום י"ב באדר ב' התשנ"ב (17 במרס 1992); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2072, מיום
ה' באב התשנ"א (16 ביולי 1991), בעמ' 331.

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 46.

² ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

"ריבית" – כפי שנקבע בחוזה בין הנושה לחייב באין איחור כפרעון (להלן – ריבת מקורית); נקבע בחוזה שיעור מיוחד לענין איחור כפרעון, לא יעלה שיעור זה בארבע נקודות אחוז מעל הריבית המקורית שנקבעה בחוזה; היתה הריבית המקורית ריבית משתנה, ייעשה החישוב על-פי אותה ריבית כפי שינוייה מעת לעת, בתוספת שלא תעלה על ארבע נקודות אחוז על שיעור הריבית המקורית;

"הפרשי הצמדה" – הצמדה למדד המחירים לצרכן, לשער מטבע חוץ או לעליית מחירו של כל דבר אחר שעליו מפרסמת רשות ממלכתית מדד, והכל כפי שהוסכם בין הנושה לחייב.

17ב. ערב יחיד חב רק לסכום הנקוב בחוזה הערבות, בצירוף תוספות שלא יעלו על אלה:

ערבות בסכום נקיב

(1) הפרשי הצמדה;

(2) ריבית;

(3) הוצאות בסכום שקבע בית המשפט או ראש ההוצאה לפועל, ואם לא נתקיים הליך לפני אחד מאלה – ההוצאות הסבירות.

17ג. (א) לא תוגש תובענה נגד ערב יחיד אלא לאחר שנתקיימו שניים אלה:

תובענה מהחייב תחילה

(1) ניתן פסק דין נגד החייב;

(2) יושב ראש ההוצאה לפועל אישר שעל מנת להיפרע מהחייב, נקט הנושה בכל הליכי ההוצאה לפועל, לרבות הליכים למימוש משכנתה על דירת מגורים או למימוש משכון על זכויותיו בדירת מגורים, והכל כשהם סבירים בנסיבות הענין.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי נושה להגיש תובענה נגד ערב יחיד למילוי ערבותו אם התקיים אחד משני הסייגים הבאים:

(1) החייב נפטר, הוכרז פסול דין, ניתן נגדו צו כינוס נכסים, או יצא מן הארץ לצמיתות; היה החיוב מובטח במשכנתה או במשכון לא יחול סייג זה, אלא אם כן קבע בית המשפט או ראש ההוצאה לפועל, לפי הענין, שנעשו מאמצים סבירים לאיתור החייב או למימוש המשכנתה או המשכון;

(2) היה החייב תאגיד – ניתן נגדו צו כינוס נכסים או צו פירוק.

(ג) הוגשה תובענה נגד חייב ימסור הנושה הודעה לכל ערב יחיד והוא יהיה רשאי להצטרף להליך.

17ד. (א) כערבות לפי פרק זה אין להתנות על הוראות סעיף 12 אלא לטובת ערב יחיד.

חורה אל החייב

(ב) מילא ערב יחיד את ערבותו, כולה או מקצתה, יהא דינו כדין הנושה לענין הליכי גביית החוב מאת החייב שבהם פתח הנושה, והוא יהיה רשאי להמשיך בהליכים אלה.

17ה. (א) ערבים יחידים יהיו חייבים, כלפי הנושה, בחלקים שווים.

ריבוי ערבים

(ב) היו לאותו החייב גם ערבים שאינם יחידים, יחושב חלקו של כל ערב יחיד לפי מספרם של כלל הערבים.

- אי התנאה 17. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בכל דין ואין להתנות עליהן אלא לטובת ערב יחיד.
- עדיפות 17. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בסעיף 57 לפקודת השטרות [נוסח חדש].³
- הוספת כוחרת 3. לפני סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא:
- "פרק ג': הוראות שונות"
4. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967⁴ -
- (1) בסעיף 38(ג), אחרי "ביצועה של משכנתה" יבוא "או מימוש של משכון" ואחרי "בשטר משכנתה" יבוא "או בהסכם משכון";
- (2) בסעיף 39(ב), אחרי "ביצועה של משכנתה" יבוא "או מימוש של משכון" ואחרי "בשטר משכנתה" יבוא "בהסכם משכון";
- (3) אחרי סעיף 39 יבוא:
- "תחולה 39א. הוראות סעיפים 38(ג) ו-39(ב) לענין משכון יחולו אף על משכון שנרשם לפני תחילתו של חוק הערבות (תיקון), התשנ"ב-1992, ויראו את הסכם המשכון ככולל הוראה שהחייב לא יהיה מוגן לפי סעיפי 38(ג) ו-39(ב)."
- הוראות מעבר 5. (א) תובענה למילוי ערבות לחיוב שהוגשה אחרי תחילתו של סעיף זה תוגש לפי הוראות סעיף 17 גם אם הערבות ניתנה לפני תחילתו.
- (ב) הוגשה תובענה אחרי תחילתו של חוק זה, או החלו בהליכים שתחילתם בהוצאה לפועל אחרי תחילתו של חוק זה, לא ינקוט נושה בתקופה שבין תחילתו של חוק זה לבין תחילתו של סעיף 5(א) לחוק זה, בהליכי הוצאה לפועל נגד ערב יחיד שנתן ערבות לפני תחילתו של חוק זה, אלא לאחר שנקט באמצעים סבירים בנסיבות הענין, לגבות את החיוב מהחייב.
- (ג) לענין סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יראו כחיוב את סכום הקרן לאחר שנוספו לו הפרשי הצמדה אם הוא אינו עולה על הסכום האמור לפי הענין, בהגדרת חיוב שבסעיף 17א.
- "הפרשי הצמדה" בסעיף קטן זה - הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הנובעים משינוי במדד שבין המדד שפורסם בחודש שניתנה הקרן לבין המדד שפורסם בחודש אפריל 1992.
- (ד) ערב יחיד שהתחייב, לפני תחילתו של חוק זה, בערבות בסכום שאינו נקוב יהיה ערב רק לסכומים או להתחייבויות בסכום נקוב שניתנו לחייב עד ששים ימים אחרי תחילתו של חוק זה.
- (ה) הוראות סעיף 4 לחוק זה יחולו גם על משכון שנרשם לפני תחילתו ויראו את הסכם המשכון ככולל הוראה שהחייב לא יהיה מוגן לפי סעיפים 38(ג) ו-39(ב) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 2, עמ' 12.

⁴ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

6. (א) תחילתו של חוק זה 30 ימים מיום פרסומו.
 (ב) תחילתו של סעיף 5(א) לחוק זה, שנה מיום פרסומו של חוק זה.

דן מרידור שר המשפטים	יצחק שמיר ראש הממשלה	חיים הרצוג נשיא המדינה
	דב שילנסקי יושב ראש הכנסת	

חוק פיצוי נפגעי אסון טבע (תיקון), התשנ"ב-1992*

1. בסעיף 3(א) לחוק פיצוי נפגעי אסון טבע, התשמ"ט-1989¹, בסוף פסקה (1) יבוא "או אצל מבטח אחר כמשמעותו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981²".
2. תחילתו של חוק זה ביום כ"ד בחשוון התשנ"ב (1 בנובמבר 1991).

יצחק מודעי שר האוצר	יצחק שמיר שר החקלאות	יצחק שמיר ראש הממשלה	חיים הרצוג נשיא המדינה
	דב שילנסקי יושב ראש הכנסת		

* נתקבל כנסת ביום י"א באדר ב' התשנ"ב (16 במרס 1992): הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2121, מיום כ"ח באדר א' התשנ"ב (3 במרס 1992), עמ' 272.
¹ ס"ח התשמ"ט, עמ' 20.
² ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

חוק משפחות חד-הוריות, התשנ"ב-1992*

1. בחוק זה -
 "הורה יחיד" - תושב ישראל שאינו נשוי ואין אדם הידוע בציבור כבן-זוגו, אשר בהחזקתו ילד הנמצא עמו;
 "השר" - שר העבודה והרווחה;
 "ילד" - ילד כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968¹ (להלן - חוק הביטוח הלאומי), שטרם מלאו לו 18 שנה.
2. הורה יחיד זכאי לקדימות בהכשרה מקצועית לפי כללים ותנאים שקבע השר בתקנות.
3. הורה יחיד זכאי לקדימות בקבלת ילדיו למעון יום; השר יקבע בתקנות כללים מיוחדים לענין התחשבות בהכנסת ההורה היחיד לענין דמי האחזקה במעון.
4. הורה יחיד זכאי להלוואה מוגדלת מאת המדינה או מטעמה לצרכי דיור, בשיעורים, בתנאים וככללים שקבע שר הבינוי והשיכון לאחר התייעצות בשר.

* נתקבל כנסת ביום י"ב באדר ב' התשנ"ב (17 במרס 1992): הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2090, מיום כ"י בכסלו התשנ"ב (27 בנובמבר 1991), בעמ' 86.
¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 108; התשנ"א, עמ' 168.

5. לבית-הדין לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון ולפסוק בכל תובענה הנובעת מחוק זה.
6. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא יתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) וסעיפים 3 ו-4 יותקנו בהסכמת שר האוצר.
(ג) תקנות לפי סעיף קטן (א) וסעיפים 2, 3 ו-4 טעונות אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

7. תיקון חוק הבטחת הכנסה
בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980² -
- (1) בסעיף 1, אחרי הגדרת "גימלה" יבוא:
"הורה יחיד" - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק משפחות חד-הוריות, התשנ"ב-1992;
- (2) בסעיף 2(א), במקום פסקה (5) יבוא:
" (5) היא אם או הוא הורה יחיד אשר לילד שבהחוקתם טרם מלאו 7 שנים";
- (3) בסעיף 5(א), במקום פסקה (2) יבוא:
" (2) כשיעור המוגדל -
- (א) לפי הפרטים 1 עד 6 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המגויים בפסקה (4) של סעיף 2(א).
(ב) לפי הפרטים 7 או 8 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המגויים בפסקה (6) של סעיף 2(א) או אם הוא הורה יחיד."

8. תיקון חוק הביטוח הלאומי
אחרי סעיף 114 לחוק הביטוח הלאומי יבוא:
115. (א) בסעיף זה -
- "הורה יחיד" - כמשמעותו בחוק משפחות חד הוריות, התשנ"ב-1992;
"שנת לימודים" - התקופה שמיום 1 בספטמבר של כל שנה עד יום 31 באוגוסט של השנה שלאחריה;
- (ב) בתחילת כל שנת לימודים, ישלם המוסד להורה יחיד, שמשתלמת לו קיצבת ילדים כעד הילד הראשון שבמנין ילדיו, מענק לימודים כשיעור של 18% מהשכר הממוצע בעד כל אחד מילדיו אשר לפני יום א' בטבת שבאותה שנת לימודים ימצא שמלאו לו שש שנים ולא מלאו לו אחת עשרה שנים.
- (ג) מענק לפי סעיף זה ישולם מאוצר המדינה שיעביר למוסד מדי שנה, בסמוך לפני מועד התשלום, את כל הכספים הדרושים לביצוע התשלומים לפי סעיף זה, לרבות ההוצאות המינהליות של המוסד הנובעות מכך."

יצחק שמיר	יצחק שמיר	
שר העבודה והרווחה	ראש הממשלה	
	דב שילנסקי	חיים הרצוג
	יושב ראש הכנסת	נשיא המדינה

² ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשמ"ו, עמ' 314.